

Helsepolitikk

Pristak svekker tannhelsen

► I stedet for å reformere tannhelsetilbudet til folk som ikke trenger det, må vi hjelpe dem som trenger det mest. Et pristak vil svekke den vellykkede, norske tannhelsemodellen.

Den norske tannhelsemodellen er unik. Norske tannleger har i over 50 år drevet med aktiv forebygging av sykdommer i munnen hos barn og voksne. En årlig tannlegesjekk koster, men tilbake får du friske og sunne tenner. Å gå til tannlegen jevnlig er derfor en god helseinvestering.

Anvend pengene mer målrettet

Enkelte partier tar nå til orde for en stor tannhelsereform. Da bør man tenke nøye gjennom hva slags tannhelsetjenestetilbud man i så fall får, og om pengene faktisk anvendes målrettet. Et pristak slik SV tar til orde for høres tilforlatelig ut. Vår påstand er at en slik reform vil koste milliarder av kroner, og være lite målrettet i forhold til dem som virkelig trenger det. Med små grep, og til en langt lavere pris, kan man oppnå det samme, og man kan bruke de øvrige milliardene på andre gode velferdstiltak.

Det brukes vesentlig mer på tannhelse i dag enn tidligere. I takt med velstandsutviklingen har også publikums ønsker og krav til tannhelsetjenesten økt. Tannlegene har investert i nytt utstyr og nye behandlingsformer for å møte dette. Dagens pasienter velger helt andre behandlinger enn før. Dette er en positiv utvikling fordi den bidrar til at den norske tannhelsemodellen blir enda bedre. Norske tannleger kan tilby ny teknologi og nye og bedre behandlingsformer til alle. Dette har sannsynligvis gitt oss den beste tannhelsetjenesten i verden, og nord-

menn den beste tannhelsen. Dette har vi klart fordi vi har både private og offentlige aktører som samarbeider om utviklingen.

Alle barn opp til 18 år, og enkelte andre prioriterte grupper har i dag tilbud om gratis tannhelsetjenester. Derfor smiler de fleste barn og voksne med friske tenner i dagens Norge. De fleste nordmenn har en fast tannlege som de benytter seg av, og de er flinke til å gå til kontroll. For 65 prosent av befolkningen koster en årlig tannlegesjekk mindre enn de 2500 kronene, som SV foreslår som egenandelstak. Det du får tilbake for denne investeringen i egen helse er friske og sunne tenner. For de aller, aller fleste koster det ikke mer enn man har råd til.

En del sykdommer gir også rett til

«Ved å fortsette å utvikle dagens modell vil vi kunne ivareta nordmenns tannhelse på en god måte», skriver Kristina Heskje.

FOTO: COLOURBOX

stønad fra folketrygden. Som tannleger møter vi imidlertid også pasienter som ikke er i stand til å ta vare på seg selv, og heller ikke har økonomi til å betale de kostnadene som følger med dårlig forebygging av tannsykdommer. Årsakene kan være mange og sammensatte, men dette er mennesker som i dag faller utenfor de støtteordningene som finnes, og som dermed ikke har mulighet til å ta vare på egen tannhelse. Dagens støtteordninger bør utvides framfor å innføre en stor helsereform for alle – også dem som har økonomi til å ta vare på sine egne tenner.

Gi til dem som trenger det mest

Ved å fortsette å utvikle dagens modell vil vi kunne ivareta nordmenns tannhelse på en god måte. Derfor må tiltak som politikere iverksetter for å tette velferdshullene i modellen, være målrettede mot dem som trenger det mest. En del av de aller svakeste har allerede krav på støtte, men får i dag bare delvis dekning av utgiftene. Disse burde få full dekning av reelle utgifter. Flere svake grupper kan så inkluderes i nåværende støtteordninger. Istedenfor å bruke store ressurser på en tannhelsereform til alle som ikke trenger det, noe som på sikt vil kunne svekke den generelle tannhelsen i Norge. Start med å gi mer til dem som trenger det mest!

KRISTINA HESKJE

Leder i Rogaland Tannlegeforening

Midtausten Politikk

Kva er galt med Israel?

I april var eg ein tur i Israel. På den tida eg var der, var det tre minnedagar som vart markert. Det var Holocaustdagen og minnedagen for dei falne. Omlag 23 000 soldatar og omlag 2500 israelarar er drepne i terrorangrep, sidan staten vart skipa i 1948. Den tredje var feiringa av nasjonaldagen. Det var gripande å oppleve dette. Eg tenkte: Dette må vera det mest spesielle folket og landet i verda.

Det tykte eg var ubehageleg

Eg snakka med mange israelarar, både butikksatte, drosjesjåførar, bussjåførar og andre. Dei var alle venlege, høflege, hjelpsame og positive. Mest alle spurde kvar eg kom frå. Då eg svarta at eg var frå Norge, kom det frå dei fleste av dei: «Styresmaktene dykkar er ikkje venlege mot oss.» Det tykte eg var ubehageleg.

Kva er grunnen til at ingen har sagt det same i dei andre landa eg har vore

i? Kjølvs Egeland, lektoren, rektoren, forfattere og statsråden var norsk læraren min på lærarskolen. Han var ein dyktig lærar som eg sette stor pris på. Kunnskapen han formidla har eg hatt glede og nytte av heile livet.

Noko han snakka mykje om var uklar og upresis tale. Han streka under at du må tala sanning og vera ærleg og logisk i argumentasjonen din, om den skal ha noko hensikt. Kan dette seiast i omtalen Israel ofte får i norske media og norsk opinion? Det var eit lyspunkt for meg å lesa uttalen til utanriksminister Gahr Støre om å koble Israels politikk og Holocaust. Der seier han: «For det er grovt historisk usant, og derfor usakleg.»

Kva er sant og logisk om Israel? Arabarane sin talsmann i FN, Jamal Hussein, sa den 24.11.1947: «Den foreslåtte delingslinjen skal ikke bli annet enn en linje av ild og blod.» Den første generalsekretæren i FN, Trygve Lie,

sa seinare: «All terror og vold skyldes det arabiske grunnstandpunkt.» Arabarane har til i dag sagt at Israel skal utsløttast. Har nokon bede ein arabar om å skriva under på at han godkjenner Israel som ein stat? Arabarane har ikkje tale- og prentefridom, og heller ikkje religionsfridom. Difor kan ikkje folk gje til kjenne kva dei meinar. Det er gått 64 år sidan staten Israel vart skipa. Men situasjonen er den same.

Koma med sanninga

Er det noko i dette som er mot folkeretten og internasjonale konvensjonar? Då reknar eg med at statsrådar, politikarar, biskopar, prestar og mediefolk vil koma med sanne og logiske opplysningar.

Kva er då galt gjennom alt som er sagt og skrive? Det er at Israel eksisterer. Det er utruleg.

JOHANNES HOVDA

Fogn

KLIMA

Er kloden heit?

Stavanger Aftenblads redaksjon, ved Turid Furdal, hadde en kommentar til sommerværet mandag 13. august. Den kom sannsynligvis som et resultat av et leserinnlegg jeg sendte angående den kjølige sommeren, og den tidlige høsten vi opplever. Innlegget mitt ble avvist, men kom på trykk i Agderposten den 10. august. I stedet skrev altså journalist Turid sin egen analyse, sammen med klimaekspert Helge Drange fra Bergen. Tittelen på artikkelen deres er: «Norge: Kald flekk på en heit klode». Turid og Helge har et temperaturkart over den nordlige halvkulen, for å dokumentere påstandene sine om at kloden for tiden er uvanlig heit.

Norges og Storbritannias kjølige sommer er et unntak, en anomali, påstås det: «Me ligg i blindsona, og det kan ikkje vera sørlege vindar overalt på den nordlege halvkula samtidig, forklarar Drange.» Nei, - dette er selvsagt en helt riktig påstand, da noe annet rett og slett er umulig. Jeg har to alvorlige innvendinger mot fremstillingen til disse to:

- 1) Temperaturkartet som hører til artikkelen viser at ca. halve den nordlige halvkulen har opp til 3 grader høyere temperatur enn normalt. Men det som ikke nevnes i artikkelen, er at halve den nordlige halvkulen har temperaturer som enten er helt normale eller opp til 2 grader kaldere enn normalt, innkludert store deler av Stillehavet og Atlanterhavet.
- 2) Dessuten unnlater de å vise temperaturene på den sydlige halvkulen. En klode (i dette tilfellet jorden) består av to halvkuler som er likeverdige. På den sydlige halvkulen er det nå vinter – en vinter som har vært noe eksepsjonell, da det er kaldere enn normalt over store områder. I tillegg er det mer is enn normalt rundt det Antarktiske kontinentet. Dette er aspekter som glatt utelates når klimaet skal kommenteres av den politisk korrekte redaksjonen i Aftenbladet. De andre opplysningene passer ikke helt inn i myten om en «Heit klode» – og derfor utelates de.

Når ble forresten de lokale forholdene, så som ekstremt tidlig modning av korn og rognebær, samt tidlig høst-trekk av grågjess uinteressant for redaksjonen i Aftenbladet? Jeg trodde avisen var en ekte regionsavis. Men, der tok jeg feil. Det er nok en global avis, selv om de bare skriver «halve sanninga», som Ragnar Hovland kaller det...

MARTIN HOVLAND

Geofysiker, Sola

22. JULI

Hva betyr ansvar?

Er det å handle i forkant? Hva betyr å beklage? Kanskje er det et forvitret ansvar? Jeg lytter til alle ordene – og ser at alle og ingen tar ansvar. Jeg har derfor bare ett spørsmål: Hva mener de «ansvarlige» at ordet ansvarlig egentlig betyr?

ERLING ANDERSEN

Kattem

Debattinnlegg

sendes til debatt@aftenbladet.no
Kommentar: inntil 5000 tegn. Legg ved portrettfoto.
Hovedinnlegg: ca. 3500 tegn.

Underinnlegg: ca. 1700 tegn.
Kortinnlegg: 700-1100 tegn.
Alle lengder er inkludert ordmellomrom.

Kronikk

sendes til kronikk@aftenbladet.no
Lengde inntil 6000 tegn inkl. ordmellomrom.
Foto av forfatter legges ved.